

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชาส22104.... ชื่อวิชา....ประวัติศาสตร์.... สาระการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง อารยธรรมอินเดีย

เวลา 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นายประพันธ์ บุตรจำรวญ

สอนวันที่ 6 มีนาคม 2568

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย (ส 4.2 ม. 2/2)

2. สาระสำคัญ

อารยธรรมอินเดียโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุและอารยธรรมอินเดีย หลังจากการเข้ามาของพวกอารยัน อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเป็นอารยธรรมของชาวดราวิเดียน ซึ่งเป็นชนพื้นเมือง เมื่ออารยธรรมของพวกอารยันแพร่เข้ามาในบริเวณลุ่มน้ำสินธุ ทำให้อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเสื่อมลง อารยธรรมของพวกอารยันเข้ามาแทนที่และได้สร้างสรรค์อารยธรรมที่โดดเด่นในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่จักรวรรดิ โดยเฉพาะอารยธรรมที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ อันเป็นที่มาของการสร้างขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา วรรณกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม ส่งผลให้อารยธรรมอินเดียแพร่ขยายไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วทวีปเอเชีย โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและบอกแหล่งอารยธรรมอินเดียได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย (A)
3. สืบค้นความรู้เกี่ยวกับอารยธรรมต่างๆในภูมิภาคเอเชียได้ (P)

4.สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

-ความสามารถในการสื่อสาร

-ความสามารถในการคิด

- 1.) ทักษะการคิดวิเคราะห์
 - ทักษะการเปรียบเทียบ
- 2.) ทักษะการคิดสังเคราะห์
- 3.) ทักษะการคิดสร้างสรรค์

- ทักษะการเชื่อมโยง
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

4) กระบวนการทำงานกลุ่ม

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1.มีวินัย
- 2.ใฝ่เรียนรู้
- 3.มุ่งมั่นในการทำงาน

6. สารการเรียนรู้

- อารยธรรมอินเดีย
 - 1) อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุ(สมัยก่อนประวัติศาสตร์)
 - 2) อารยธรรมอินเดียภายหลังการเข้ามาของชาวอารยัน(สมัยประวัติศาสตร์)
 - 3) อิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย

8.นโยบาย / จุดเน้นการสอน “กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs”

9.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs

ขั้นที่1 ตั้งคำถาม

1.1ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนร่วมกิจกรรมเปิดป้ายทายภาพ เมื่อนักเรียนทายภาพ ปริศนาเสร็จแล้ว ครูใช้คำถามกระตุ้นความสนใจของนักเรียนคือ “ภาพนี้เป็นภาพอะไร”

ภาพปริศนา: ภาพเสานหินของพระเจ้าอโศกมหาราชในประเทศอินเดีย

1) ภาพปริศนาคืออะไร (แนวคำตอบ: เสานหินของพระเจ้าอโศกมหาราชในประเทศอินเดีย)

1.2) เสานหินของพระเจ้าอโศกมหาราชในประเทศอินเดีย ถ้าจัดตามลักษณะของอารยธรรมจัดอยู่ในอารยธรรมสมัยใด (แนวคำตอบ: อารยธรรมอินเดียสมัยประวัติศาสตร์)

1.3) เสานหินของพระเจ้าอโศกมหาราชในประเทศอินเดีย สะท้อนถึงคุณค่าและความสำคัญต่ออารยธรรมอินเดีย อย่างไร

(แนวคำตอบ: เสาหินของพระเจ้าอโศกมหาราชในประเทศอินเดีย จัดเป็นประติมากรรมเนื่องในพระพุทธศาสนามีความสำคัญคือเมื่อขยายอาณาเขตไปถึงบริเวณใดก็จะสร้างเสาหินไว้และสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาด้วย

ขั้นที่2 แสวงหาสารสนเทศ ครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนโดยกล่าวว่า “นักเรียนจะเห็นได้ว่าเสาหินของพระเจ้าอโศกมหาราชในประเทศอินเดีย จัดเป็นประติมากรรมเนื่องในพระพุทธศาสนามีความสำคัญคือเมื่อขยายอาณาเขตไปถึงบริเวณใดก็จะสร้างเสาหินไว้และสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาและจัดอยู่ในอารยธรรมอินเดียสมัยประวัติศาสตร์ วันนี้เราจะมาเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดียกัน”ผ่านโปรแกรม power point เรื่อง อารยธรรมอินเดียที่ครูเตรียมมาให้ นอกจากนี้ นักเรียนสามารถแสวงหาสารสนเทศจากอื่นได้อีกเช่น youtube facebook เป็นต้น

ขั้นที่3 สร้างองค์ความรู้

3.1 ครูอธิบายความหมายและประเภทของอารยธรรมอินเดีย โดยใช้โปรแกรม power point เรื่อง อารยธรรมอินเดีย เป็นสื่อประกอบการสอน จากนั้นครูประเมินความรู้ความเข้าใจของ นักเรียน โดยการให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ภาพที่เกิดขึ้นในอารยธรรมสมัยต่างๆจำนวน 2 ภาพ พร้อมตั้งคำถามเพื่อ กระตุ้นความคิดของนักเรียนดังนี้

3.1.1 ชื่อภาพ

3.1.2 ประเภทของอารยธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์หรือสมัยประวัติศาสตร์

3.1.3 ลักษณะความสำคัญของอารยธรรม

ภาพ เมืองโมเฮนโจ-ดาโร ประเทศ ปากีสถาน

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/92205>

แนวคำตอบ

3.1.1 ชื่อภาพ

ตอบ เมืองโมเฮนโจ-ดาโร ประเทศ ปากีสถาน

3.1.2 ประเภทของอารยธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์หรือสมัยประวัติศาสตร์

ตอบ อารยธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์

3.1.3 ลักษณะความสำคัญของอารยธรรม

ตอบ สันนิษฐานว่าถูกสร้างโดยชาวทวารวดี เป็นลักษณะการวางผังเมืองอย่างเป็นระเบียบ มีการแบ่งเขตภายในเมืองอย่างเป็นสัดส่วน

ภาพ :สตุปสาณูจี ในประเทศอินเดีย

แนวคำตอบ

3.1.1 ชื่อภาพ

ตอบ สตุปสาณูจี ในประเทศอินเดีย

3.1.2 ประเภทของอารยธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์หรือสมัยประวัติศาสตร์

ตอบ อารยธรรมสมัยประวัติศาสตร์

3.1.3 ลักษณะความสำคัญของอารยธรรม

ตอบ มหาสตุปสาณูจี คือโครงสร้างหินเก่าแก่ที่สุดในอินเดีย ซึ่งสร้างโดยคำสั่งของพระเจ้าอโศกมหาราช ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 3 แกนกลางของสตุป คือโครงสร้างอิฐรูปครึ่งวงกลมที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของ พระพุทธเจ้า ด้านบนของสตุปปีก ฉัตรวลี (ร่มหลายชั้นที่ปักอยู่บนยอดสตุป) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกความสำคัญของสตุปนี้ สตุปแห่งนี้จึงสร้างขึ้นเพื่อเป็นการให้เกียรติและที่เก็บรักษาพระบรมสารีริกธาตุ ชุ่มประตุไตรณะทั้ง 4 ด้านแกะสลักและตกแต่งอย่างหรูหรา และมีราวระเบียงล้อมรอบทั้งสตุป

ขั้นที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง อารยธรรมอินเดีย เมื่อนักเรียน ทำใบงานเสร็จแล้ว ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอคำตอบของใบงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบแทนสังคม สรุบทเรียนและมอบหมายภาระงาน

5.1 ครูกับนักเรียนร่วมกันสรุบทเรียน โดยครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียน ดังนี้ คำถาม: ตรี อารยธรรมอินเดียแบ่งออกเป็นกี่ช่วงเวลา หลักฐานสำคัญของแต่ละช่วงเวลามีอะไรบ้าง (แนวคำตอบ: อารย

ธรรมอินเดียแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลาคืออารยธรรมอินเดียสมัยก่อนประวัติศาสตร์ หลักฐานสำคัญคือเมืองโมเฮนโจ-ดาโรและอารยธรรมอินเดียสมัยประวัติศาสตร์หลักฐานสำคัญ คือ เสาหินพระเจ้าอโศกมหาราช สรูปสาณูจี ทัชมาฮัล ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนไปจัดทำกล่องความรู้เกี่ยวกับอารยธรรมอินเดียพร้อมกับทำคลิปวิดีโอนำเสนอเพื่อตอบแทนสังคมผ่านyoutubeหรือfacebookเป็นต้น

10.สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

10.1.1 ภาพเสาหินพระเจ้าอโศกมหาราช

10.1.2 โปรแกรม power point เรื่อง อารยธรรมอินเดีย

10.1.3 ภาพเมืองโมเฮนโจดาโร

10.1.4 ภาพสอุปสาณูจี

10.1.5 ใบงานเรื่อง อารยธรรมอินเดีย

10.2 แหล่งการเรียนรู้

10.2.1 หนังสือเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

10.2.2 ห้องสมุดโรงเรียนพระทองคำวิทยา

11.กระบวนการวัดและประเมินผล

13.1 วิธีการวัดและประเมิน

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรม
2. ตรวจใบงาน

13.2 เครื่องมือวัดและประเมิน

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
2. แบบประเมินใบงาน

13.3 เกณฑ์การวัดและประเมิน

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงาน	ใบงานเรื่อง อารยธรรมอินเดีย	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงาน	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อหาชัดเจน				
3	การใช้วิธีการสื่อสาร หรือใช้ภาษาในการสื่อสารที่เหมาะสม				
4	การนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมค่อนข้างสมบูรณ์	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
14-17	ดี
10-13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล ของ ผู้รับ การ ประเมิน	ความร่วมมือ กันทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไขปัญห หรือปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4

ดี = 3

พอใช้ = 2

ช่วงคะแนน	ระดับ คุณภาพ
18-20	ดีมาก
14-17	ดี
10-13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

12.บันทึกผลหลังการจัดการเรียนการสอน

1.ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

3.ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายประพันธ์ บุตรจำรวญ)

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายทินกร รวมภักดี)

หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวกัลยาณี ไขยเสน)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนพระทองคำวิทยา

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายเกียรติศักดิ์ สาคะสุภฤกษ์)

ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนพระทองคำวิทยา

ใบงาน เรื่อง อารยธรรมอินเดีย

1.อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุ(ลุ่มน้ำโขง)มีเมืองโบราณสำคัญคือเมืองใด

.....

.....

.....

2. กลุ่มคนที่สร้างเมืองฮาร์ปพา-โมเนโจ-นาโรคือกลุ่มใด

.....

.....

.....

3.พวกอารยันหรือพวกกรูกรานอพยพมาจากภูมิภาคใดและใช้ช่องทางใดเดินทางเข้ามาในเอเชียใต้

.....

.....

.....

4.กษัตริย์พระองค์ใดสร้างทัชมาฮัลและสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์เกี่ยวกับสิ่งใด

.....

.....

.....

5.เสาหินพระเจ้าอโศกมหาราชมีความสำคัญอย่างไร สร้างไว้เพื่อแสดงถึงอะไร อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

